

Derleyenler
TANIL BORA - LEVENT CANTEK
Vur Ulan Vur!

İletişim Yayınları 2304 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 384

ISBN-13: 978-975-05-1927-7

© 2016 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2016, İstanbul

EDITÖR Tanıl Bora - Levent Cantek

KAPAK Deniz Karagül

UYGULAMA Hüsni Abbas

DÜZELTİ Aybars Yanık

BASKI ve *CLT* Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 22749

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak, No: 6/3

Bağcılar, İstanbul Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

Derleyenler
TANIL BORA - LEVENT CANTEK

Vur Ulan Vur!

Linç Öyküleri

İÇİNDEKİLER

Linç – Feci Namussuz Bir Şey

TANIL BORA - LEVENT CANTEK..... 7

Hiçbiri

BORA ABDO..... 11

Mağlubun Kanı

OYA BAYDAR..... 21

Baal Zebub

GAYE BORALIOĞLU..... 25

Ağırlama

PELİN BUZLUK..... 37

Derinin Altı

BEHÇET ÇELİK..... 41

Kendinin Uzağına

VEYSİ ERDOĞAN..... 53

Bodur T'nin Bi-Linç Enstitüsü

MEHMET EROĞLU..... 65

Piyano	
İLBAK ERTEM.....	81
Geride Kalanlar	
AYHAN GEÇGİN.....	87
Şey	
HAKAN GÜNDAY.....	95
Herkes Kendi Kendisiyle	
AKİF KURTULUŞ.....	99
“Neyin Tek Sahibisiniz Lan?”	
PINAR ÖĞÜNÇ.....	109
42. Dakika	
YILDIZ RAMAZANOĞLU.....	117
Anne Eti	
MİNE SÖĞÜT.....	123
Çok Mutsuz Ama Çok Neşeliydik	
YALÇIN TOSUN.....	131
Linç Edilecek Genç Bir Adamın Hayatından Fragmanlar	
AHMET TULGAR.....	137
YAZARLAR	144

LİNÇ – FECİ NAMUSSUZ BİR ŞEY

Kerim Korcan'ın 1967'de çıkan romanının adı, meselesini adlı adınca ortaya koyar: *Linç*.¹ Mahpushane edebiyatında ustalaŖtıđını söyleyebileceğimiz Korcan'ın bu romanı da mahpushanede geçer. Hikâye, mahpushanenin “dayısının”, baŖgardıyanı bıaklaması üzerine, idarenin adamı olan bazı hükümlü ve tutuklular tarafından linç edilmeleriyle sonuçlanır. Linç, bütün rezilliğiyle sahnededir: Yaraları günlerce tedavi edilmeyeerek gten dŖrlmŖ, silahsız birinin üzerine karŖı onlarca adam yrr... Gaddarlığın, vahŖetin infilakıdır, korkunçtur... BaŖka bir korkunç yanı daha vardır: Mazlumlar, baŖka bir mazlumu ayaklar altına alıyor, deta hınçlarını ondan ıkartıyordur. Zira “kendiliğinden” değil, mahpusların kıŖkırtılarak iŖe koŖulduđu “kurumsal” bir lintir bu. İdare tarafından, bir “belayı” hukuku askıya alarak halletmek üzere tertiplenmiŖtir... Korcan'ın ifadesiye: “Birtakım resm sıfatlı insanlar onun vücudunu ‘lüzumsuz’ ilan et”miŖler (s. 7), “muzur bir hayvan gibi en kahredici silahlarla yok edilmesinde kanuni, vicdani hiçbir mahsur olmadığı aıklanmıŖtı”r (s. 156).

1 Son baskısı, Babil Yayınları'ndan, İstanbul, 2005.

Hikâye anlatıcısı, kitabın başında, şöyle bahseder aktaracağı linçten: “İdam cezasından da beter... feci namussuz...” (s. 9)

Evet, idamdan ve başka kıtallerden de beter ve *fecî namussuz* bir “şey” vardır linçte.

* * *

Türkçe edebiyatta son birkaç yılda yazılmış önemli eserlerde linçin zuhur ettiğini görüyoruz... Hasan Ali Toptaş, Ayfer Tunç ve Cem Kalender’in son romanları...² Tunç’un *Dünya Ağrısı*’nın “hilkatinde” zaten linç vardır...

Bu tesadüf değil. Türkiye’nin yüz yıllık tarihinde linçin, modern toplumlar içinde “ayrıcılık” kılan bir rutini var. Özellikle son on beş - yirmi yılında linç, bir doğal afetmişçesine sıradanlaşmış durumda...

* * *

Bu kitabı hazırlamaya bizi sevk eden de, bir linç olayı idi. Maalesef alışma fiilini kullanacağız, alıştığımızdan da kötü bir linç dalgası... 2015’in 8-10 Eylül’ünde, Türkiye’nin iki yüze yakın beldesinde, HDP binalarına ve “bölücülerin” veya basbayağı “Kürtlerin” diye bakılan birtakım işyerlerine, bu arada Kırşehir’de bir kitabevine dönük linç saldırıları... Saldırır, vurur kırar, yakarken kalabalık, yardım isterken tenhaydı ortalık. Hiçbir şey olmamış gibi geçiştirilen ve unutilan, vicdan sızlatıcı zamanlardı. Üstelik ilk defa olmuyordu, çoğunluğun haklı olduğuna inandığı, yapıp ettiklerini meşru saydığı bu tahammülsüz eylemlerin epeyce bir evveliyatı vardı ki yakın tarihten, modern dönemden söz ediyoruz.³

2 Hasan Ali Toptaş, *Heba*, İletişim Yayınları, İstanbul, 2013; Ayfer Tunç, *Dünya Ağrısı*, Can Yayınları, İstanbul, 2014, Cem Kalender, *Kayıp Gergedanlar*, Alakarga Yayınevi, İstanbul, 2013.

3 Meraklısı için: Tanel Bora, *Türkiye’nin Linç Rejimi*, Birikim Yayınları, İstanbul, 2015.

* * *

Kitap için ilk çıkış noktamız, edebiyatçıların, tarihin tam da bu anında, söyleyecek sözü olduğuna inanmamızdı, belki kayıt düşmek, belki vicdani bir çılgılık atmak, belki edebi bir öfke göstermek... Kahırlandığımızı anlatmak, irkilmemiz gerektiğini hatırlatmak, empati kurmak, muktedirlerin körlüğüne, kalabalıkların kalpsizliğine söz söylemek istedik. Toplumlar, habisleştiklerini, haksız yere cana kıydıklarını kolay unuturlar. Kayıt düşmekten kastımız buydu, utanmak ekseriyetle iyileştiricidir çünkü...

Hikâyeleri toparlarken, şunu fark ettik. Kimse uzun uzadıya anlatmıyor, kısa yazmak istiyor ve çoğu yazar, doğrudan doğruya linç resmetmiyor, dolaylı olarak “konuşuyordu”. Kimseye ne yazacağını telkin etmiş değildik veya gönlümüzden geçeni paylaşmamıştık, öyle ya da böyle, ortaya çıkan tortu ilginçti. Edebiyat, bazen hayatın gerisinde kalır, bazen onu misliyle aşar ama mutlaka nasıl hatırladığımızı gösteren, toplumsal belleğe etki eden alelacayıp bir gücü vardır. Hikâyeleri okurken bizim hissettiğimiz şu oldu; debdebesi, harareti, hezeyanı sürerken linç anlatmak sahiden zordu, mağdurlara yakınlık duyan, onların dili olmak isteyen “yazara”, ıslandıkça ağırlaşan paçavra misali ağır gelmişti. İleride, yıllar sonra, başka zamanlar olacaktır diye yazıyoruz bunu, birileri bu hikâyeleri okurken, yazarların vicdani huzursuzluğunu hissedecektir mutlaka. Başka zamanlar dedik, umarız, gelecekte bugünlere “güzel günlermiş”, sonraları daha neler neler oldu diyen çıkmaz. Karamsarlıkla ironi yapmıyoruz, geçip giden zamana bakıp, vicdanen müsterih kalabilmenin tuhaflığına takılıp kalıyoruz.

Linç mağdurlarıyla konuşursanız eğer, uğultuları, toplaşmaları, küfürleri, itişmeleri, kalabalığın birbirini iştah-

la teşvik etmesini, dehşetle, o ânı yeniden yaşar gibi hatırlıyorlar. “Vur ulan vur,” diye bağırıyordu kalabalık... Vur bir daha vur!

Hikâyeler feci namussuz bir şeyi anlatıyor...

TANIL BORA - LEVENT CANTEK